

IZVJEŠTAJ
0
RADU OSNOVNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA
BERANE
ZA 2015.GODINU

U BERANAMA
05.FEBRUAR 2016.GODINE

Izveštaj o radu Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama za 2015.godinu.

Ustavom Crne Gore propisano je da su državna tužilaštva samostalni državni organi, koji vrše progon učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti.

Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u toku 2015. godine, usmjeravalo svoju aktivnost na gonjenju učinilaca krivičnih djela radi zaštite državnih interesa i materijalnih dobara, kao i ulagalo pravna sredstva radi zaštite ustavnosti i zakonitosti.

U cilju što efikasnijeg suzbijanja kriminaliteta i drugih štetnih pojava, tužilaštvo je veliku pažnju usmjerilo na saradnju sa Upravom policije-CB Berane, finansijskom policijom, državnim organima, te se time uključivalo na neposredniji način u sistem državne zaštite.

Kao organ gonjenja Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u stalnoj obavezi da prati i proučava uzroke, porast ili opadanje kriminaliteta. Uporedni statistički podaci iz 2015. godine, kazuju o padu kriminaliteta za krivična djela i to: krivična djela protiv imovine, tj.krivično djelo krađa iz čl.239. Krivičnog zakonika Crne Gore, krivično djelo teška krađa iz čl.240.Krivičnog zakonika Crne Gore, a u padu je i krivično djelo ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl.339. Krivičnog zakonika Crne Gore, krivično djelo teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz čl.348. Krivičnog zakonika Crne Gore, te krivična djela protiv života i tijela, krivična djela protiv službene dužnosti, krivična djela protiv platnog prometa i bankarskog poslovanja, dok je maloljetnički kriminalitet u porastu.

U toku 2015. godine, za krivična djela protiv imovine prijavljeno je 53 lica, 19 lica ili 26% manje u odnosu na 2014. godinu; od čega je za krivično djelo krađa iz čl.239. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno 16 lica, 10 lica ili 39 % manje u odnosu na 2014. godinu; za krivično djelo teška krađa iz čl.240. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 12 lica, 10 lica ili

45 % manje u odnosu na 2014. godinu; za krivično djelo prevara iz čl.244. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 3 lica, za krivično djelo sitna krađa, utaja i prevara iz čl.246. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice, za krivično djelo uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl.253. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljena su 2 lica, za krivično djelo protivpravno zauzimanje zemljišta iz čl.254. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 14 lica, za krivično djelo prikrivanje iz čl.256. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice, za krivično djelo razbojništvo iz čl.242. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice i za krivično djelo oduzimanje vozila iz čl.248. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice.

Takodje, značajan je broj krivičnih djela u postupcima gdje su izvršioci bili nepoznati, a gdje su, zahvaljujući značajnoj mjeristalnim kontaktima (neposrednim ili telefonskim putem) tužilaca sa Upravom policije-CB Berane, izvršioci bili otkriveni i blagovremeno procesuirani. Blagovremeno otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela, kao i adekvatna presudjenja od strane sudova, predstavljaju najefikasnije sredstvo u borbi protiv kriminaliteta.

Viši sud u Bijelom Polju odlučujući po žalbama ovog tužilaštva, odnosno uvažavajući veliki broj žalbi, na adekvatan i pravilan način je valorizovao rad policije i tužilaštva.

1.ORGANIZACIJA

-Kadrovi i opšte napomene u vršenju funkcija-

U ovom tužilaštvu svoju funkciju vrše rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva i 4 /četiri/ državna tužioca.

Svoju osnovnu funkciju gonjenja izvršilaca krivičnih djela tužioci su obavljali na vrijeme, u skladu sa zakonom, te su u svim slučajevima uzeli neposredno učešće, počev od vršenja uvidjaja, sprovođenja izvidjaja, istrage, pa do zastupanja optužnica i optužnih predloga pred nadležnim sudom.

Tužilaštvo je u toku 2015. godine vršilo izvidjajne radnje, učestvovalo prilikom vršenja uvidjaja i vještačenja i rukovalo istragama u svim slučajevima kada je ocijenjeno da je neposredno učešće tužioca u konkretnim predmetima bilo potrebno, a sve u cilju potpunog i kvalitetnog vršenja svog poziva.

Saradnja tužilaca u ovom izvještajnom periodu ostvarena sa Upravom policije-CB Berane i Osnovnim sudom u Beranama je na visokom profesionalnom nivou, koju prati i visoki stepen kvaliteta, a odvijala se u granicama Ustava i Zakona, pri čemu je očuvana samostalnost u donošenju odluka.

2.POSLOVI I NJIHOV OBIM

*U toku 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je imalo u radu krivičnih prijava protiv **405** lica, 16 lica ili 4 % više u odnosu na 2014. godinu, kao i krivičnih prijava protiv 21 lica iz prethodne i ranijih godina, tako da je ukupno imalo u radu krivičnih prijava protiv **426** lica ili 15 lica manje u odnosu na 2014. godinu, kada je imalo ukupno u radu krivičnih prijava protiv **441** lica.*

Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u 2015. godini krivične prijave riješilo tako što su iste odbačene protiv 139 lica, 21 lice ili 13 % manje u odnosu na 2014. godinu; podnošenjem optužnih predloga protiv 219 lica, 5 lica ili 2% više u odnosu na 2014. godinu; podizanjem neposrednih optužnica protiv 18 lica, 15 lica ili 45% manje u odnosu na 2014. godinu; podizanjem optužnica poslije sprovedene istrage protiv 7 lica, 5 lica ili 42% manje u odnosu na 2014. godinu; naredbama za sprovođenje istrage protiv 7 lica, 8 lica ili 53% manje u odnosu na 2014. godinu. U radu u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama ostalo je neriješeno krivičnih prijava protiv 39 lica. Ove krivične prijave uglavnom su podnijete od strane građana-fizičkih lica i iste su date na provjeru i dopunu kod Uprave policije-CB Berane, kao i kod drugih organa ili se nalaze u fazi izvidjaja, zbog čega su ostale neriješene na kraju izvještajnog perioda.

U toku 2015. godine Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je ustupilo na nadležnost drugim tužilaštvima 2 /dvije/ krivične prijave i to jednu Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju zbog krivičnog djela ubistvo u pokušaju iz čl.143.u vezi čl.20. KZ CG i jednu Osnovnom državnom tužilaštvu u Rožajama, zbog krivičnog djela falsifikovanje isprave iz čl.412. KZ CG. Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama u istoj godini su ustupljene na nadležnost 2 /dvije/ krivične prijave i to obje od Vrhovnog državnog tužilaštva Podgorica, za krivična djela zloupotreba službenog položaja iz čl.416. st.1. KZ CG. Takodje, Vrhovno državno tužilaštvo Podgorica je Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama ustupilo 2 /dva/ predmeta po optuženjima i to za krivično djelo nedavanje izdržavanja iz čl.221. KZ CG i teška kradja iz čl.240.st.1. KZ CG.

*Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u toku 2015. godine odbacilo krivičnih prijava protiv **139** lica. Do odbačaja krivičnih prijava uglavnom je dolazilo kada se provjerom dodje do podataka da nema elemenata bića krivičnih djela koja se gone po službenoj dužnosti, odnosno da ne postoji osnovana sumnja da su ta lica izvršila predmetna krivična djela, kao i da se radi o krivičnim djelima za koja se gonjenje preduzima po privatnoj tužbi.*

Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u svim slučajevima kod odbačaja, podnosiocima i oštećene uvijek obavještavalo o razlozima odbačaja krivične prijave, sa pravnom poukom da u zakonskom roku mogu preuzeti krivično gonjenje.

U izvještajnom periodu je 6 /šest/ lica-oštećenih, nakon uručivanja rješenja o odbačaju, u skladu sa čl.271a Zakonika o krivičnom postupku podnijelo pritužbu kojom su zahtijevali preispitivanje rješenja o odbacivanju krivične prijave, a zatim i preuzelo krivično gonjenje, koji postupci su pred Osnovnim sudom u Beranama riješeni na sledeći način: 5 odbijajućih odluka i za 1 lice oslobađajuća odluka.

Podnosilac krivične prijave u najvećem broju je Uprava policije-CB Berane protiv 268 lica, građani kao podnosioci prijave protiv 67 lica, Uprava za šume Pljevlja-PJ Berane i

Elektro distribucija Berane protiv 16 lica, inspekcija 1 lice, drugi državni organi i Osnovni i Viši sudovi protiv 39 lica, na inicijativu ovog tužilaštva pokrenut je postupak protiv 14 lica. U izvještajnoj godini odbačene su krivične prijave protiv 32 lica gdje je podnosilac Uprava policije-CB Berane, a prijave su odbačene nakon sprovođenja izviđaja, jer nije bilo uslova za optuženja ili zbog ne postojanja osnovane sumnje, ili se radi o krivičnim djelima koja se gone po privatnoj tužbi, s obzirom da je vještačenjem u fazi izviđaja utvrđeno da je vrijednost oduzetih stvari ispod zakonskog minimuma tako da nema objektivnog uslova za postojanje djela, da u medicinskoj dokumentaciji nijesu konstatovani tragovi povreda, da nijesu postojale prijetnje, osjećaj straha i uznemirenosti, odnosno namjera da se neko lice udari i lako tjelesno povrijedi, da se radi o presudjenoj stvari, da je djelo izvršeno prema srođnicima u pravoj liniji, te da je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja.

Čl.272. Zakonika o krivičnom postupku, data je mogućnost državnom tužiocu da pod određenim uslovima može odložiti krivično gonjenje osumnjičenih za određena krivična djela, a nakon što osumnjičeni izvrši prihvaćenu obavezu, tužilaštvo bi protiv njega odbacilo krivičnu prijavu. Novim Zakonikom o krivičnom postupku, ovaj institut se može primijeniti za krivična djela gdje je propisana kazna zatvora do 5 (pet) godina.

Ovakvim načinom primjene ovog instituta u određenoj mjeri rasterećuju se sudovi za ona krivična djela na koja se može primijeniti odloženo krivično gonjenje, čime se poboljšava efikasnost ukupnog rada državnog tužilaštva.

Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u izvještajnom periodu imao u radu 28 lica odloženog krivičnog gonjenja KT(O), koja su riješena na sledeći način: u 28 predmeta osumnjičeni su izvršili obaveze u skladu sa čl.272. Zakonika o krivičnom postupku, te su protiv 28 lica odbačene krivične prijave.

Predmeti koji su bili u radu, a kod kojih je preduzeto odloženo gonjenje, odnosili su se na krivična djela i to: krivično

djelo ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl.339. st.3. u vezi st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-3 lica; krivičnog djela teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz čl.348.st.3. u vezi čl.339.st.3. u vezi st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-2 lica; krivičnog djela krađa iz čl.239. Krivičnog zakonika Crne Gore-3 lica, krivičnog djela laka tjelesna povreda iz čl.152. st.2. u vezi st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-4 lica; krivičnog djela teška tjelesna povreda iz čl.151.st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-3 lica; nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz čl.220. st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-2 lica; protivpravno zauzimanje zemljišta iz čl.254. st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-3 lica; krivično djelo oduzimanje vozila iz čl.248.st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore -1 lice; krivičnog djela samovlašće iz čl.384. st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-1 lice; krivičnog djela skidanje i povreda službenog pečata i znaka iz čl.381. st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore-1 lice; krivičnog djela gradjenje objekta bez gradjevinske dozvole iz čl.326a-1 lice; krivičnog djela šumska krađa iz čl.324. Krivičnog zakonika Crne Gore-1 lice; krivičnog djela nezakonit lov iz čl.325. Krivičnog zakonika Crne Gore-1 lice i krivičnog djela oštećenje životne sredine iz čl.307. Krivičnog zakonika Crne Gore-1 lice.

Osumnjičeni su uplatili novčane iznose u korist nevladine organizacije „Korak Nade“ za djecu sa posebnim potrebama sa sjedištem u Beranama u iznosu od 1800,00 eura, Udruženju gluhih i nagluhih Berane u iznosu od 1000,00 eura, Srednjoj medicinskoj školi „Dr Branko Zogović“ u iznosu od 350,00 eura, Dnevnom centru za djecu sa posebnim potrebama Berane u iznosu od 2100,00 eura, Opštoj bolnici u Beranama 200,00 eura, JU Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“ u iznosu od 700,00 eura i Gimnaziji „Panto Mališić“ u iznosu od 450,00 eura, što ukupno iznosi 6600,00 eura.

3. NAREDBA ZA SPROVODJENJE ISTRAGE I IZVIĐAJNE RADNJE

U toku 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je protiv 7 lica podnijelo naredbu za sprovođenje istrage što je za 8 lica ili 53 % manje u odnosu na 2014. godinu.

U toku 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je nakon završene istrage podiglo optužnice protiv 7 lica, 5 lica ili 42 % manje u odnosu na 2014. godinu.

U izvještajnom periodu nije bilo istraga koje traju duže od 6 (šest) mjeseci.

U toku 2015. godine, bilo je predloženo pritvora protiv 10 lica, 5 lica ili 100% više u odnosu na 2014. godinu i isti su određeni od strane dežurnog sudije za istragu Osnovnog suda u Beranama.

4. OPTUŽENJA I KAZNENA POLITIKA

Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je u toku 2015. godine podnijelo optužnih predloga protiv 219 lica, 5 lica ili 2 % više u odnosu na 2014. godinu; podiglo neposrednih optužnica protiv 18 lica, 15 lica ili 45 % manje u odnosu na 2014. godinu; naredbi za sprovođenje istrage protiv 7 lica, 8 lica ili 53 % manje u odnosu na 2014. godinu; podiglo optužnica poslije završene istrage protiv 7 lica, 5 lica ili 42 % manje u odnosu na 2014. godinu. U izvještajnom periodu Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je Osnovnom sudu u Beranama podiglo ukupno optužnica i podnijelo optužnih predloga protiv 244 lica, 15 lica ili 6 % manje u odnosu na 2014. godinu. Sve neposredne optužnice, kao i optužnice nakon sprovedene istrage su potvrđene od strane nadležnog suda.

Osnovni sud u Beranama je nakon održanih glavnih pretresa donio presudu u odnosu na 263 lica, koja lica potiču i iz ranijeg i ovog izvještajnog perioda, tj. 16 lica ili 6% više u odnosu na

2014. godinu. Od tog broja sud je donio oslobadjajuće presude u odnosu na 32 lica, 11 lica ili 48% više u odnosu na 2014. godinu; osudjujuće presude u odnosu na 225 lica, 5 lica ili 2% više u odnosu na 2014. godinu; odbijajuće presude u odnosu na 5 lica, 1 lice ili 17 % manje u odnosu na 2014. godinu.

Osnovni sud u Beranama je od 225 osudjujućih presuda za 116 lica izrekao uslovne osude, 8 lica ili 7% više u odnosu na 2014. godinu; za 28 lica izrekao novčane kazne, 3 lica ili 12% više u odnosu na 2014. godinu; za 68 lica izrekao kazne zatvora, 19 lica ili 22% manje u odnosu na 2014. godinu

U izvještajnom periodu sud je donio 5 odbijajućih presuda, protiv 5 lica usled odustanka tužioca na pretresu, jer nakon izvodjenja dokaza (vještačenja i dr.), došlo se do zaključka da se radi o krivičnim djelima za koje se gonjenje preduzima po privatnoj tužbi, ili pak da nema dokaza da su ta lica izvršila krivična djela koja su im stavljena na teret.

Sud, kao organ presudjenja u krivičnom postupku, vodi kaznenu politiku. U toku 2015. godine, sud je donio za 225 lica osudjujuće presude ili 86%, za 32 lica oslobadjajuće presude ili 12% i za 5 lica odbijajuće presude ili 2%.

Tužilaštvo je sa svoje strane u izvještajnom periodu izjavilo 60 žalbi i to: 31 žalbu zbog odluke o kazni i 29 žalbi iz drugih razloga. Iz ranijeg perioda je ostalo 10 neriješenih žalbi, što znači da je Viši sud u Bijelom Polju rješavao po žalbama ovog tužilaštva protiv 70 lica.

Viši sud u Bijelom Polju je donio odluke za 56 žalbi i riješio ih tako što su: 25 žalbi uvažene i predmeti vraćeni na ponovno sudjenje i to: 13 žalbi zbog odluke o kazni i 12 žalbi iz drugih razloga, dok je 31 žalba odbijene i potvrđene odluke prvostepenog suda i to: 12 žalbi zbog odluke o kazni i 19 žalbi iz drugih razloga.

Od ukupnog broja izjavljenih žalbi Viši sud u Bijelom Polju je riješio njih 56, na način što je 25 prvostepenih presuda ukinuto i to: 13 zbog odluke o kazni i 12 iz drugih razloga. Izraženo u

procentima stoji da je Viši sud u Bijelom Polju od riješenih 56 žalbi u izvještajnom periodu 45% žalbi uvažio, 55% odbio, odnosno potvrdio prvostepenu odluku, a neriješenih žalbi na kraju izvještajnog perioda kod Višeg suda u Bijelom Polju ostalo je za 14 lica.

Na rješenja Osnovnog suda u Beranama o određivanju troškova krivičnog postupka, ovo tužilaštvo je uložilo 5 žalbi, po kojima su ta rješenja preinačena na dosudjivanje manjih novčanih iznosa.

Mišljenje ovog tužilaštva je da sudovi moraju više voditi računa da izrečena krivična sankcija po vrsti i težini, odnosno društvenoj opasnosti izvršenog krivičnog djela, bude blagovremeno izrečena kako bi se postigla svrha kažnjavanja. Kaznena politika Osnovnog suda u Beranama je nešto stroža, ali je i dalje visok procenat izrečenih uslovnih osuda, često korišćenje instituta ublažavanja kazne, kao i izricanja kazne ispod posebnog minimuma. Ovaj tužilac je u 2015. godini žalbeno intervenisao u 60 predmeta i bitno uticao na zakonitost u izricanju krivičnih sankcija i ujednačavanju kaznene politike, a sve u funkciji borbe protiv kriminala.

Za pravu ocjenu kaznene politike, potrebna je svestrana i temeljna analiza svakog konkretnog predmeta za duži vremenski period. Posebno meritorne ocjene o kaznenoj politici ne može davati samo tužilac, zbog položaja stranke u krivičnom postupku.

Konstatacijama i činjenicama o visokom procentu izrečenih uslovnih osuda, čestom korišćenju instituta ublažavanja kazne, izricanju kazni ispod posebnog minimuma, može se osnovano dovoditi u pitanje sadašnja kaznena politika suda. Po mišljenju tužilaštva postojanje ovih činjenica, ukazuje na potrebu prave i stručne analize, koja bi na nesumnjiv način pokazala kako se sistemom kazni koje se u praksi izriču ostvaruje svrha

kažnjavanja i efekti specijalne i generalne prevencije, u funkciji ukupne i efikasne borbe protiv svih vidova kriminala.

*Prvostepeni sud je rješavajući po optuženjima iz svih godina u izvještajnom periodu donio presude za **263** lica. Od toga osudjujućih protiv 225 lica ili 2% više u odnosu na 2014. godinu; oslobadjajućih protiv 32 lica ili 52% više u odnosu na 2014. godinu, kao i odbijajućih presuda protiv 5 lica, odnosno broj odbijajućih presuda je za 1 manje u odnosu na 2014. godinu.*

U izvještajnom periodu je uloženo 60 žalbi, dok su 10 žalbi ostale neriješene iz ranijeg perioda što ukupno iznosi 70 žalbi. Od ukupnog broja uložених žalbi iz ranijih godina, kao i u izvještajnoj godini, tj. 70 žalbi riješene su tako što su 25 žalbi uvažene ili 36%, 31 žalbe su odbijene i potvrđene prvostepene presude ili 44%, dok je 14 neriješenih žalbi ostalo kod Višeg suda u Bijelom Polju ili 20%.

U izvještajnom periodu od ukupnog broja osuđenih punoljetnih lica sud je izrekao uslovne osude protiv 116 lica ili 52 %; novčanih kazni protiv 28 lica ili 12% ; kazni zatvora protiv 68 lica ili 30 % ; rad u javnom interesu i opomena za 13 lica ili 6% .

*Na kraju izvještajnog perioda za 2015. godinu bilo je ukupno **375** optuženja i to 131 optuženja potiču iz ranijih godina, a 244 iz izvještajnog perioda, odnosno iz 2015. godine. Od toga je presudjeno 263 lica u 2015. godini. Ostalo je nepresudjeno optuženja protiv 112 lica. Iz ranijeg perioda potiču i to iz 2014. godine 11 lica, tako da broj nepresuđenih lica na kraju izvještajnog perioda za 2015.godinu iznosi 101 lice, a sa podacima iz ranijeg perioda iznosi 112 lica.*

5.KRETANJE KRIMINALITETA

U toku 2015. godine za krivična djela protiv života i tijela iz glave XIV-za krivično djelo teška tjelesna povreda iz čl.151.st1.

Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 8 lica; za krivično djelo laka tjelesna povreda iz čl.152.st.2.u vezi st.1. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 31 lice, za krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz čl.168. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 19 lica, što znači da je za krivična djela protiv života i tijela prijavljeno ukupno 39 lica.

Za krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz glave XXVII-za krivično djelo teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz čl.348. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 10 lica, isti broj lica kao u 2014.godini; za krivična djela ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl.339. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 5 lica, 2 lica ili 29% manje u odnosu na 2014. godinu.

Pored subjektivnih (vožnja pod uticajem alkohola i droga) kao i objektivnih (loši putevi i starost automobila), koji zajedno čine uslove koji povećavaju stepen ugroženosti ljudi i imovine u saobraćaju i doprinose nastanku saobraćajnih nezgoda u kojima je sve veći broj ljudskih žrtava, uz postojanje i velikih materijalnih šteta.

U toku 2015. godine, za krivična djela protiv imovine iz glave XXII-prijavljeno je 53 lica, 19 lica ili 26% manje u odnosu na 2014. godinu, od čega su za krivično djelo kradja iz čl.239. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno 16 lica, 10 lica ili 38 % manje u odnosu na 2014. godinu; za krivično djelo teška kradja iz čl.240. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno su 12 lica, 10 lica ili 45% manje u odnosu na 2014. godinu, za krivično djelo prevara iz čl.244. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 3 lica, za krivično djelo sitna kradja utaja i prevara iz čl.246. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice, za krivično djelo uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl.253. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 2 lica, za krivično djelo protivpravno zauzimanje zemljišta iz čl.254. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 14 lica, za krivično djelo prikrivanje iz čl.256. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice, za krivično djelo razbojništvo iz čl.242. Krivičnog zakonika Crne

Gore prijavljeno je 1 lice i za krivično djelo oduzimanje vozila iz čl.248. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 1 lice.

U izvještajnom periodu za krivična djela protiv životne sredine i uređenja prostora iz glave XXV- prijavljeno je 55 lica što je za 3,77 % manje nego u prethodnoj godini, pa je sa neriješenim prijavama iz ranijeg perioda ukupno u radu bilo prijava protiv 60 lica. Učinioci krivičnih djela iz ove glave najčešće su vršili krivično djelo šumska kradja iz čl.324. Krivičnog zakonika Crne Gore za koje su prijavljena 50 lica, 2 lica ili 4% manje u odnosu na 2014. godinu. Takodje, bilo je podnijetih prijava za krivično djelo gradjenje objekta bez gradjevinske dozvole iz čl.326 a KZ CG 1 lice; krivično djelo nezakoniti lov iz čl.325. KZ CG 1 lice; krivično djelo ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa iz čl.309. KZ CG 2 lica.

Krivična djela protiv pravnog saobraćaja iz glave XXXIII-inkriminišu slučajeve flaisifikovanja isprava. U izvještajnoj godini prijavljena su 11 lica, zbog krivičnog djela protiv javnog saobraćaja što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 1 lice. Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda državni tužioci su imali u radu ukupno prijava protiv 14 lica. Rješavajući po prijavama državni tužioci su odbacili krivične prijave protiv 7 lica, protiv 3 lica podnijeti su optužni predlozi, protiv 1 lica prijava je ustupljena. Uz neriješena optuženja iz ranijeg perioda kod sudova je bilo optuženja protiv 3 lica.

U izvještajnom periodu najveći broj podnešenih krivičnih prijava, odnosno prijavljenih lica je za krivična djela protiv državnih organa iz glave XXX Krivičnog zakonika Crne Gore i to 98 lica, 35 lica više u odnosu na 2014. godinu, koja se odnose na krivična djela skidanje i povreda službenog pečata i znaka i samovlašće.

Analizirajući broj krivičnih prijava, kao i broj lica izvodi se zaključak da je stanje kriminaliteta u naznačenom izvještajnom periodu je u neznatnom porastu, za 16 lica ili 4% više u odnosu na prethodni izvještajni period.

6. PRIVREDNI KRIMINALITET

Privredni kriminalitet obuhvata krivična djela protiv privrede, krivična djela protiv imovine i krivična djela protiv službene dužnosti.

Društvena opasnost privrednog kriminaliteta zahtijeva preduzimanje opsežnih i adekvatnih rješenja u cilju zaštite od ove vrste krivičnih djela. Krivična djela privrednog kriminaliteta su raznovrsna i podložna čestim izmjenama što nije slučaj sa krivičnim djelima iz drugih oblasti krivičnog zakona. To je posledica razvoja društva i promjene uslova života, čime se stvara potreba za utvrđivanje adekvatnih oblika krivično-pravne zaštite društvenih odnosa u privredi, a time pravilnog i nesmetanog funkcionisanja privrednog sistema.

Privredni kriminalitet zadržao je sposobnost prilagođavanja novim društveno ekonomskim odnosima i pozitivnim zakonskim propisima koji inkriminišu delikatno ponašanje u ovoj oblasti. Za razliku od krivičnih djela opšteg kriminaliteta gdje se uglavnom krivično djelo odmah vidno manifestuje po izvršenju, kod privrednog kriminaliteta u vrijeme izvršenja nepoznati su krivično djelo i njegov učinilac, jer se djelo u fazi izvršenja vješto prikriva i posledice se odmah ne manifestuju, pa se uglavnom otkrivanjem krivičnog djela otkriva i njegov učinilac. Izvršenjem krivičnih djela privrednog kriminaliteta narušavaju se ekonomski odnosi, dolazi do protivpravnog prisvajanja imovine u državnoj i privatnoj imovini, izbjegavanja plaćanja carinskih, poreskih i drugih obaveza prema državi, što dovodi do slabljenja ekonomske moći, kao i nepoštovanja zakonitosti. Naime, ono što je specifično za ova krivična djela jeste da ih u najvećem broju vrše odgovorna i službena lica, dok su njegovi uzroci sadržani u samim ekonomskim odnosima koji nastaju povodom ili u vezi sa ekonomskim odnosima gdje poseban značaj imaju svojina i sticanje odredjenog profita.

U okviru krivičnih djela protiv privrede, posebna pažnja u izvještajnoj godini poklonjena je krivičnim djelima propisanim Krivičnim zakonikom Crne Gore, odnosno krivičnim djelima protiv

službene dužnosti i privrede u koja spadaju: zloupotreba ovlašćenja u privredi, nesavjestan rad u službi, prouzrokovanje stečaja; zloupotreba službenog položaja i dr. Ova krivična djela pored visokog stepena društvene opasnosti, pogadjaju razna dobra i vrijednosti države, kao i interesa pojedinaca, pa su tužioci u praksi ovim pitanjima posvetili posebnu pažnju, znajući da je nužan preduslov suzbijanja privrednog kriminaliteta poštovanje i primjena kriminalističkih načina brzine, operativnosti, metodičnosti, upornosti uz organizovani timski rad i nužnu saradnju sa ostalim organima otkrivanja, a posebno sa organima Uprave policije. U ovom tužilaštvu, što se tiče oblika privrednog kriminaliteta, to su većinom oblici iz oblasti svojinske transformacije, oblici kriminaliteta u bankarskom poslovanju, te radnje koje se ogledaju u prekoračenju datih ovlašćenja.

U toku 2015. godine Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je imalo u radu krivičnih prijava protiv 26 lica za krivična djela iz glave XXXIV-protiv službene dužnosti, što je za 1 lice ili 4% manje nego u prethodnoj godini. Dalje, za krivična djela iz glave XXIII- protiv platnog prometa i privrednog poslovanja u 2015. godini bilo je prijavljenih 8 lica, što je za 2 lica ili 33% više nego u 2014. godini.

Podnosioci krivičnih prijava za ovu vrstu krivičnih djela su Uprava policije, kao i drugi organi.

U izvještajnom periodu zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz čl.416. Krivičnog zakonika Crne Gore bilo je prijavljeno 19 lica, 3 lica ili 14 % manje u odnosu na 2014. godinu. Ukupno u radu po čl.416. Krivičnog zakonika Crne Gore bilo je 20 lica, od toga 19 lica u izvještajnom periodu, dok je za 16 lica donijeto rješenje o odbačaju krivične prijave, a za 3 lica je u toku izvidjajni postupak. Za krivično djelo zloupotreba službenog položaja iz čl.416. Krivičnog zakonika Crne Gore optuženo je 1 lice, a 8 lica je optuženo po krivičnim prijavama iz ranijeg perioda.

U žalbenom postupku u odnosu na oslobađajuće presude prvostepenog suda, kao i na presude u pogledu krivičnih sankcija,

kvalitet i prolaznost žalbi su na zadovoljavajućem nivou u odnosu na prethodni period.

7. KRETANJE PREDMETA PO KTR UPISNIKU

U toku 2015. godine u upisnik „KTR“ je primljeno, odnosno zavedeno 289 predmeta. Na kraju 2013. godine ostalo je 98 predmeta u radu u ovom tužilaštvu, dok je 387 predmeta riješeno na sledeći način: 74 prevedenih u druge upisnike i to: upisnik za punoljetna lica 37, upisnik za nepoznate izvršioca 35 i upisnik za maloljetna lica 2; službenim zabilješkama završeno je 102 predmeta; 27 zahtjeva za izdavanje naredbe sudiji za istragu; 60 mišljenja Višem i Vrhovnom državnom tužilaštvu; 1 predmet ustupljen drugim tužilaštvima; za 96 predmeta dostavljeno je mišljenje Osnovnom sudu u Beranama, od kojih je 2 predmeta u postupku pred tim sudom u kojima su tražena mišljenja. U ovom tužilaštvu ostalo je 26 lica u fazi izvidjaja. „KTR“ predmeti većinom su se odnosili na davanje mišljenja za rehabilitaciju, zahtjev za izdavanje naredbi upućenih sudu, zapisnici o uvidjaju povodom saobraćajnih nezgoda i požara.

8. KRIVIČNE PRIJAVE ZA DJELA GDJE SU UČINIOCI OSTALI NEPOZNATI

U ovom tužilaštvu u toku 2015. godine, protiv nepoznatih izvršilaca krivičnih djela podnijeto je 128 prijava, a iz ranijeg perioda je ostalo neotkriveno 498 prijava, što ukupno iznosi 626 nepoznatih izvršilaca u radu u izvještajnoj godini.

Organi Uprave policije su od 626 nepoznata izvršioca otkrili 56 izvršilaca krivičnih djela i protiv istih podnijeli krivične prijave, manje u odnosu na 2014. godinu za 2 lica ili 3%. U međuvremenu je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja protiv 70 lica, te je na kraju izvještajnog perioda neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela ostalo ukupno 499 lica i to: 418 lica iz ranijeg perioda i 81 lice iz izvještajnog perioda.

9. MALOLJETNIČKA DELIKVENCIJA

Maloljetnička delikvencija obuhvata teže oblike asocijalnog, socio-patološkog i kriminalnog ponašanja. To je oblik ponašanja, odnosno opasna i složena socijalno patološka pojava, vrlo delikatan ne samo kriminološki, pravni, ekonomski i socijalni, nego, jednako tako, ozbiljan porodični, pedagoški, medicinski i težak opšte društveni i tranzicijski problem. Faktori koji djeluju na javljanje maloljetničke delikvencije su brojni, a posebno u njih spadaju porodični faktori, koji znače da normalna porodica predstavlja značajan faktor u prevenciji devijacija, odnosno kod istih je uočljiv harmoničan i zdrav život i rasporedjene aktivnosti svojih članova, dok sa druge strane negativni efekat daju porodice gdje su teški materijalni uslovi, porodične svadje, prisutnost alkoholizma i droge tj. one više nijesu u stanju da vrše kontrolu ponašanja nad djecom. U tu grupu spadaju i porodice rastavljenih brakova, porodice gdje je hranilac samo jedan roditelj i porodice koje su preokupirane poslovima tako da djecu zapuste i svoje obaveze žele da prenesu na školu kao vaspitnu ustanovu. U porodični faktor se može uvrstiti i materijalni faktor bogatstvo-siromaštvo. Ono što je specifično za maloljetne izvršioce krivičnih djela jeste da su to uglavnom emocionalno nezrele osobe, koje se odlikuju nemogućnošću kontrole emocija u odnosu na socijalne zahtjeve gdje u običnim životnim potrebama reaguju emocionalno, traumatski i frustrirano na većinu stvarnih situacija u kojima se nadju. Ta emocionalna nezrelost i nestabilnost ispoljava se u raznim oblicima neadekvatnog emocionalnog ponašanja agresivnost, stalno protivljenje, česta razdražljivost, neposlušnost, nalet bijesa i slično i na taj način ostvaruju i elemente bića pojednih krivičnih djela, a posebno krivičnih djela protiv života i tijela.

Maloljetnički kriminalitet nameće svim državnim organima, u koje svakako spada i tužilaštvo, posebnu pažnju radi primjene

adekvatnih mjera koje su vezane za psihofizičke promjene kod maloljetnih lica kao izvršioca krivičnih djela, a sve u cilju njihove resocijalizacije.

U toku 2014. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je primilo krivičnih prijava protiv 26 maloljetnih izvršilaca krivičnih djela, što je za 8 lica ili 44% više u odnosu na 2014. godinu.

U toku 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Beranama je stavilo 18 zahtjeva za pokretanje pripremnog postupka protiv 18 maloljetnika. Predlog za izricanje vaspitne mjere podnijet je protiv 18 lica, a za 2 lica je neriješena prijava, dok je za 1 lice odbačena krivična prijava a za 6 lica je izrečena tužilačka opomena.

Nakon okončanja pripremnog postupka u toku 2015. godine, stavljen je predlog sudu sa izricanje jedne od vaspitnih mjera protiv 18 maloljetnika-vanzavodske mjere.

Starosna struktura maloljetnih lica koji su prijavljena je takva da su 14 lica stariji maloljetnici.

Prvostepenim odlukama Osnovnog suda u Beranama riješeno je izricanjem vanzavodskih vaspitnih mjera za 10 maloljetnih lica, a 9 maloljetnih lica su ostala nepresudjena pred Osnovnim sudom u Beranama.

Na kraju rada po konkretnim predmetima došlo se do zaključka da je osnovni uzrok maloljetničke delikvencije vaspitna zapuštenost maloljetnika, a u nekim slučajevima i tolerantan odnos roditelja prema ponašanju maloljetnika. Kriminogeni faktori maloljetničkog kriminaliteta mogu biti objektivne i subjektivne prirode, kako je to već naznačeno na početku ovog djela izvještaja, ali se moraju cijeliti u svim jedinstvenim slučajevima u okviru materijalnih uslova života određenog društva, odnosno države u određenom vremenu.

Po mišljenju ovog tužilaštva, pored navedenog značaja faktor kriminogenog ponašanja maloljetnika je uticaj sredine u kojoj maloljetnik živi. Ovo naročito kada se zna da su vaspitno zapušteni maloljetnici, lica nesigurna u sebe, povodljiva bez

određenog životnog cilja, podložna kriminalnim aktivnostima i negativnim uticajem filmova, štampe, alkohola i dr. upravo zbog toga potrebna je veća saradnja sa svim subjektima zaduženim za brigu, razvoj i vaspitanje maloljetnika, kako bi se sagledali konkretni faktori koji utiču na delikventno ponašanje maloljetnika, kao uslov za spriječavanje i suzbijanje ovog vida kriminala.

Kriminalitet maloljetnika na području nadležnosti ovog tužilaštva, odnosno suda povećan je za 8 maloljetnih lica ili 44% više u odnosu na 2014. godinu, a da bi se ova vrsta kriminaliteta i učinilaca svela na najmanju moguću mjeru, potrebno je aktivno uključivanje svih organa u društvu, posebno organa starateljstva, škola i drugih vaspitnih ustanova, uz veće angažovanje samih roditelja.

Sve izloženo ukazuje da je maloljetnički kriminalitet u porastu, i da ubuduće treba posvetiti još veću stalnu i sistematsku pažnju svih društvenih faktora, jer se samo kroz njihovo jedinstveno djelovanje mogu postići odgovarajući rezultati.

*U izvještajnom periodu u 2015. godini, u upisniku „KT“, u ovom tužilaštvu bilo je prijavljenih **405** lica kao i 21 lice koja potiču iz ranijeg perioda, te je ovo tužilaštvo ukupno u radu po upisniku „KT“ imalo prijave protiv **426** lica.*

Prijave su bile rasporedjene na sledeći način:

***GOLUBOVIĆ GORICA**, rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama, imala je ukupno u izvještajnom periodu u radu prijave protiv **49** lica.*

Prijave su rješavane na sledeći način:

Za 10 lica su odbačene krivične prijave; za 42 lica je vodjen izviđajni postupak; za 36 lica je podniet optužni predlog i 2 lica se nalaze u fazi izviđaja, dok je za 2 lica ustupljena prijava drugim tužilaštvima.

Uložila je 10 žalbi po optuženjima iz 2014. godine i ranijih godina, koje su od strane Višeg suda u Bijelom Polju riješene na sledeći način: 7 uvaženih, 2 odbijene i 1 neriješena kod suda.

Po optuženjima presudjeno je na sledeći način: 2 kazne zatvora; 24 uslovne osude; 2 novčane kazne i 2 oslobadjajuće presude.

JADRANKA MIĆOVIĆ, tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama imala je u izvještajnom periodu u radu **125** lica.

Prijave su rješavane na sledeći način:

Protiv 55 lica je odbačena krivična prijava i za 11 lica primijenjen institut odloženog gonjenja; 1 lice je ustupljeno na rad drugim državnim tužilaštvima; za 125 lica je vođen izviđajni postupak; protiv 59 lica je podniet optužni predlog; za 3 lica je podignuta neposredna optužnica; 10 lica u izvještajnom periodu su ostala neriješena i to 10 izviđaja pred ovim tužilaštvom.

Izjavila je 25 žalbi po optuženjima u 2014. godini i iz ranijih perioda, od kojih je uvaženo 3; odbijenih 12 i neriješenih 11 kod Višeg suda u Bijelom Polju.

Po optuženjima presudjeno je na sledeći način: 25 kazni zatvora; 29 uslovnih; 5 novčanih kazni i 11 oslobadjajućih.

AMRA SUJKOVIĆ, tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama, imala je u izvještajnom periodu u radu ukupno **129** lica.

Prijave su rješavane na sledeći način:

Protiv 37 lica je odbačena krivična prijava; za 120 lica je vođen izviđajni postupak; protiv 60 lica je podniet optužni predlog; za 9 lica je podignuta neposredna optužnica; za 5 lica je primijenjen institut odloženog gonjenja koje su završena

odbačajem, 23 lica su ostala neriješena i to u fazi izviđaja pred ovim tužilaštvom.

Izjavila je 14 žalbi po optuženjima u 2014. godini iz ranijeg perioda, od kojih je uvaženo 3, odbijenih 7 i neriješenih 4 kod Višeg suda u Bijelom Polju.

Po optuženjima presudjeno je na sledeći način: 15 zatvora; 36 uslovnih; 11 novčanih i 8 oslobađajućih presuda.

VLADAN ĐALOVIĆ, tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama, imao je u izvještajnom periodu u radu 102 lica.

Prijave su rješavane na sledeći način:

Protiv 38 lica je odbačena krivična prijava, za 10 lica je primijenjen institut odloženog gonjenja koje su završene odbačajem; podignute su 5 neposrednih optužnica; protiv 82 lica je vođen izviđajni postupak; podnijeto je 57 optužnih predloga, za 7 lica je donijeta naredba za sprovođenje istrage, za 7 lica je podignuta optužnica nakon završene istrage, ostalo neriješno ukupno 4 lica pred tužilaštvom u fazi izviđaja.

Uložio je 14 žalbi po optuženjima iz 2014. godine i iz ranijih godina, od kojih su 8 uvažene; 5 odbijenih i 1 neriješena kod Višeg suda u Bijelom Polju.

Po optuženjima presudjeno je na sledeći način: 19 zatvora, 24 uslovnih, 9 novčanih i 8 oslobađajućih.

STANJE PO UPISNICIMA

U „KTM“ upisnik upisano je 26 lica, koja su rasporedjena na sledeći način: državni tužilac Mićović Jadranka imala je u radu 8 lica, državni tužilac Vladan Đalović imao je u radu 12 lica i državni tužilac Amra Sujković je imala u radu 6 lica, obzirom da su pohađali obuku za postupanje u maloljetničkim predmetima.

.....

U upisnik „KTN“ bilo je upisano 128 prijava. Krivične prijave su rasporedjene po tužiocima na sledeći način:

Rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama Gorica Golubović imala je u radu 3 krivične prijave.

Državni tužilac Jadranka Mićović imala je u radu 42 krivične prijave.

Državni tužilac Amra Sujković imala je u radu 34 krivične prijave.

Državni tužilac Vladan Đalović imao je u radu 49 krivičnu prijavu.

.....

U upisnik „KTR“ bilo je upisano 289 predmeta, predmeti su bili rasporedjeni po tužiocima na sledeći način:

Rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama Gorica Golubović imala je u radu 125 predmeta.

Državni tužilac Jadranka Mićović imala je u radu 50 predmeta.

Državni tužilac Amra Sujković imala je u radu 46 predmeta.

Državni tužilac Vladan Đalović imao je u radu 68 predmeta.

U upisnik „TU“ zavedeno je 592 zahtjeva, po kojima je rukovodilac Gorica Goubović blagovremeno odgovorila i donijela odluku u okviru tužilačke uprave i u zakazane termine primala stranke na konsultacije.

.....

Položaj državnog tužioca, kao krivično-pravnog subjekta znatno je izmijenjen samom činjenicom da je došlo do promjena koncepcije istrage, odnosno njenog izmiještanja iz suda i povjeravanja državnom tužiocu, što je uslovilo znatan kvalitet u radu u odnosu na raniji period.

Smatram da je za kvalitetno funkcionisanje po novim zakonskim propisima bilo neophodno proširenje postojećeg broja državnih tužilaca, za još 1/ jednog/ tužioca, jer nova zakonska rješenja povećavaju obim nadležnosti i obaveze tužioca.

Takođe, se pokazala potreba za službeničkim, odnosno namješteničkim mjestima, prije svega o sistematizaciji još 1 /jednog/ savjetnika i 1 /jednog / zapisničara iz razloga povećanog obima posla u fazi izvidjaja i istrage.

Novi Zakonik o krivičnom postupku, koji je u punoj primjeni od septembra mjeseca 2011.godine, za ovaj period primjene pokazao je u dobroj mjeri, da je krivični postupak efikasniji, ali mu treba ostaviti vremena i mogućnosti na putu afirmacije. Saslušanjem osumnjičenih, oštećenih i svjedoka u izviđajnom postupku od strane tužioca, kao i pribavljanjem drugih dokaza, poboljšan je kvalitet i prolaznost optužnih akta pred nadležnim sudom, kako je to prikazano u statističkom izvještaju za 2015.godinu.

*Imajući u vidu podatke koje sadrži godišnji izvještaj o radu, daje pravo rukovodiocu Osnovnog državnog tužilaštva Gorici Golubović, da je ista sa državnim tužiocima Mićović Jadrankom, Sujković Amrom i Đalović Vladanom, kao i profesionalnim i stručnim zalaganjem savjetnika Bojović Marka, koji je 29.decembra 2015.godine izabran za državnog tužioca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama, kao i pripravnika Lalić Mihaila, koji je nakon isteka pripravničkog staža zaposlen na mjestu savjetnika po ugovoru u djelu i volontera Radovanović Ivane, kao i svih uposlenih, postigao zavidne rezultate s obzirom na prolaznost odluka pred Osnovnim sudom u Beranama od **86%**, te broj uvaženih žalbi od strane Višeg suda u Bijelom Polju od **45%**.*

Iz svega iznijetog smatram da je novi koncept istrage, odnosno nova uloga tužioca u krivičnom postupku dala vidljive rezultate koji se ogledaju u efikasnosti i brzini krivičnog postupka, kao i kvalitetetu prikupljenih dokaza. Takođe, želim da ukažem da je radi ostvarivanja uloge tužilaštva, u zaštiti ustavnosti i zakonitosti, te ustavnih načela, kao i vladavini prava, a posebno načela da svi građani imaju pravo na jednaku zakonsku zaštitu i da su svi pred zakonom jednaki, kao i radi ostvarivanja načela pravne sigurnosti u krivičnom pravu, značajno izgraditi i ujednačiti tužilačku i sudsku praksu u Crnoj Gori u primjeni Zakona od strane pravosudnih institucija.

Zakonitim, principijelnim i odgovornim vršenjem tužilačke funkcije, rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama zajedno sa tužiocima, znatno su doprinijeli suzbijanju, spriječavanju izvršenja kriminala iz njegove stvarne i mjesne nadležnosti koja obuhvata teritorije opština Berane, Andrijevice i Petnjice.

**RUKOVODILAC
OSNOVNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA
Gorica Golubović**